

JAARVERSLAG NME SD 2025

Juni 2026

VOORWOORD

Wat een jaar was 2025. Als we terugkijken op het afgelopen jaar zien we een jaar vol beweging, ontmoeting en samenwerking. Een jaar waarin we samen met scholen, inwoners, ondernemers, vrijwilligers, maatschappelijke organisaties en de gemeente opnieuw hebben gewerkt aan een groener, gezonder en duurzamer Schouwen-Duiveland. Vier vergroende schoolpleinen, vijf nieuwe schooltuinen, vijftien schooltuinlessenseries, duizenden gewipte tegels, een groeiend Energiehuis, nieuwe lesprogramma's, circulaire projecten, zwerfafvalacties, excursies, gastlessen en talloze activiteiten voor jong en oud.

Daarbij bereikten we met onze gastlessen, leskisten en educatieve programma's opnieuw honderden leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs. Hoogtepunten waren onder meer de succesvolle Boomfeesttour, de Buitenlesdag aan de Grevelingen en vele natuurvaartritten waarbij kinderen de Oosterschelde opnieuw konden beleven: plasticsoep vissend vanaf het water, de natuur ontdekkend langs de oevers of juttingen op het strand. Achter ieder project schuilt een verhaal van betrokken mensen die samen het verschil maken. Zo verbinden wij mensen, ideeën en initiatieven. We zien dagelijks hoe één ontmoeting kan uitgroeien tot een nieuwe activiteit en hoe een klein initiatief anderen inspireert om ook in beweging te komen. Zo ontstaat een vliegwieltje: scholen, inwoners, ondernemers, vrijwilligers, maatschappelijke organisaties en overheden versterken elkaar, delen kennis en bouwen voort op elkaars ideeën. In de rest van dit jaarverslag leest u tal van voorbeelden van hoe deze verbindingen in de praktijk vorm krijgen en leiden tot nieuwe samenwerkingen, initiatieven en maatschappelijke impact. Juist door deze verbindingen te leggen, ontstaat duurzame verandering die verder reikt dan één project of activiteit.

In 2025 hebben we niet alleen geïnvesteerd in projecten en activiteiten, maar ook in de verdere ontwikkeling van onze organisatie. Achter de schermen werkten we aan nieuw personeels- en vrijwilligersbeleid, actualiseerden we onze statuten, implementeerden we een nieuw financieel en projectmatig administratiesysteem, investeerden we in een AVG-proof CRM-systeem en versterkten we onze digitale werkomgeving en interne processen. Ook hebben we veel tijd en energie gestoken in de verdere ontwikkeling van bestuur, Raad van Advies en vrijwilligersorganisatie. Veel van deze werkzaamheden zijn voor de buitenwereld minder zichtbaar dan een vergroend schoolplein, een schooltuin of een lesprogramma, maar vormen wel de basis voor een professionele en toekomstbestendige organisatie.

Ook werd dit jaar duidelijk dat onze organisatie zich op een belangrijk kantelpunt bevindt. De afgelopen jaren is NME Schouwen-Duiveland sterk gegroeid. Niet alleen in activiteiten en projecten, maar ook in onze rol als verbinder binnen de samenleving. Die ontwikkeling heeft veel maatschappelijke waarde opgeleverd, maar maakte ook zichtbaar dat onze organisatorische en financiële basis onvoldoende is meegegroeid.

2025 hebben we afgesloten met een aanzienlijk financieel tekort. Dat vraagt om aandacht en verantwoordelijkheid, en die nemen we. Dit inzicht heeft ons geholpen om kritisch naar onze organisatie te kijken en stappen te zetten richting een toekomstbestendige basis. Het afgelopen jaar zijn al verschillende verbetermaatregelen ingezet op het gebied van financiële sturing, projectbewaking, governance, organisatieontwikkeling, kostenbesparingen en het verbreden van onze financiering. Daarnaast maakten we een begin met het ontwikkelen van een nieuwe meerjarenvisie en businessplan, waarmee we willen borgen wat we de afgelopen jaren samen hebben opgebouwd en werken aan een stevigere basis voor de toekomst.

Deze koers helpt ons om onze maatschappelijke rol ook de komende jaren duurzaam te kunnen blijven vervullen. Wij zien 2025 daarom niet alleen als een jaar van mooie resultaten, maar ook als een jaar van belangrijke lessen en keuzes. Keuzes die nodig zijn om ook in de toekomst onze rol als groene verbinder te kunnen blijven vervullen.

Namens het bestuur, de Raad van Advies, medewerkers, vrijwilligers, gastdocenten en samenwerkingspartners bedanken wij iedereen die hieraan heeft bijgedragen. Dit jaarverslag laat zien hoeveel betrokkenheid, inzet en samenwerking er op Schouwen-Duiveland aanwezig is. We waarderen het dat zoveel mensen zich hiervoor inzetten. Want uiteindelijk draait ons werk niet alleen om projecten, activiteiten of cijfers. Het draait om mensen die zich verbonden voelen met hun leefomgeving én met elkaar. Om kinderen, jongeren en volwassenen die blijven ontdekken, leren en meedoen. Om inwoners, organisaties, ondernemers en overheden die samen verantwoordelijkheid nemen voor een groen, gezond en duurzaam Schouwen-Duiveland. Samen bouwen we verder aan een eiland waar natuur verbindt, mensen elkaar versterken en duurzame ontwikkeling zichtbaar wordt in het dagelijks leven.

Janneke Donkers

Directeur NME Schouwen-Duiveland (NME SD)

INHOUD

Programma Educatie	05
Cijfers op school (PO + VO)	06
Mijlpalen	07
Nieuwe lessen en leskisten	08
Samenwerkingspartners en verbindingen	09
Vergroeningsproject	10
Programma Duurzaam Schouwen-Duiveland	14
Projecten inwoners	14
Samenwerkingspartners en verbindingen	17
Projecten ondernemers	16
Samenwerkingspartners en verbindingen	20
Programma Recreatie en Beleving	21
Samenwerkingspartners en verbindingen	26
Kansen en ontwikkelingen	27
SD Op Weg	28
Samenwerkingspartners en verbindingen	29
Verbinden in de samenleving	31
Bestuur en organisatie	33
Communicatie	36
Financiële ontwikkeling	38
Financieel resultaat	

PROGRAMMA EDUCATIE

Ook in 2025 hebben we weer veel kinderen en jongeren op Schouwen-Duiveland kunnen betrekken bij natuur, biodiversiteit, duurzaamheid, klimaat, gezonde voeding en een groene leefomgeving. Vanuit onze overtuiging dat leren pas echt betekenis krijgt wanneer je het kunt ervaren, stonden verwondering, ontmoeting, onderzoekend leren en natuurbeleving centraal in ons aanbod.

Van basisschoolleerlingen die groenten oogstten uit hun eigen schooltuin, plastic soep visten op de Oosterschelde of op ontdekking gingen in de natuur, tot middelbare scholieren die meedachten over de woonwijk van de toekomst, circulaire bedrijven bezochten of onderzoek deden naar microplastics in Zeeuwse wateren. Door heel het jaar heen brachten we maatschappelijke thema's terug naar het niveau van de leerling: dichtbij, concreet en beleefbaar.

Daarnaast zagen we in 2025 opnieuw dat onze rol verder reikt dan het aanbieden van lessen, leskisten en excursies. Scholen weten ons steeds beter te vinden als partner voor vergroening, buitenonderwijs, integraal duurzaam onderwijs en praktijkgericht leren.

Samen met onderwijs, overheden, bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties werkten we aan leerervaringen die kinderen en jongeren niet alleen kennis laten opdoen, maar hen ook helpen zich verbonden te voelen met hun leefomgeving en de toekomst van hun eiland.

Hieronder leest u de highlights op het gebied van educatie in 2025 invulling binnen het primair en voortgezet onderwijs. Wilt u meer achtergrondinformatie over onze natuur- en milieueducatie op scholen in 2025? Dan verwijzen door naar de eindverantwoording over onze activiteiten voor het [PO](#) en [VO](#).

CIJFERS NME OP SCHOOL (PO + VO)

In totaal gaan er zo'n 2.500 kinderen naar de basisschool en bijna 1.000 leerlingen naar het voortgezet onderwijs op Schouwen-Duiveland. Met onze gastlessen, leskisten, excursies, praktijkopdrachten, projectweken, natuuractiviteiten en meerdelige lessenseries realiseerden we in 2025 een bereik van circa **26.500 leerlingcontacturen** binnen het Primair Onderwijs (PO) en Voortgezet Onderwijs (VO) samen. Dat betekent dat een groot deel van de leerlingen op Schouwen-Duiveland meerdere keren deelnam aan activiteiten, lessenseries, excursies of praktijkopdrachten van NME SD.

Primair Onderwijs (PO)

- 116 keer werd een leskist of educatief materiaal gereserveerd via het uitleenpunt van NME SD.
- Circa 2.900 basisschoolleerlingen maakten gebruik van een leskist of educatief uitleenmateriaal.
- Ruim 1.200 basisschoolleerlingen namen deel aan gastlessen, excursies of educatieve activiteiten verzorgd door NME SD of onze gastdocenten.
- 350 leerlingen van 15 basisscholen ontvingen 15 schooltuinlessen van professionele moestuincoaches.

Voortgezet Onderwijs (VO)

- Circa 125 brugklasleerlingen uit het voortgezet onderwijs namen deel aan de 10-weekse lessenserie Groene Strand.
- Circa 125 leerlingen uit het voortgezet onderwijs namen deel aan de Snoeproute rondom zwerfafval en bewustwording.
- Circa 125 tweedejaars VMBO/MAVO-leerlingen namen deel aan de circulaire fietstocht langs duurzame bedrijven en organisaties.
- Ruim 100 tweedejaars HAVO/VWO-leerlingen namen deel aan de Circulaire Week / Impactweek.
- Vier groepen en circa 100 leerlingen uit het voortgezet onderwijs namen deel aan de plasticsoepvaartocht op de Oosterschelde.

Organisatie

- NME SD bouwde in 2025 verder aan haar rol als verbindende partner voor natuur- en duurzaamheidseducatie op Schouwen-Duiveland.
- Het uitleenpunt en de kantoorfunctie werden verder geïntegreerd op de locatie aan de Wevershoek.
- Dankzij aanvullende projectfinanciering konden extra projecten en activiteiten worden uitgevoerd binnen zowel PO als VO.

- Voor het eerst sinds jaren organiseerden we weer een vrijwilligersdag voor gastdocenten, excursieleiders en vrijwilligers.
- Dankzij de inzet van onze vrijwillige chauffeur konden leskisten en materialen wekelijks over het hele eiland worden bezorgd bij de scholen.
- NME SD nam actief deel aan NME Zeeland en vervulde binnen dit netwerk de rol van thematrekker Klimaat en Energie.
- Binnen het Voortgezet Onderwijs groeide NME SD steeds sterker door als verbinder tussen onderwijs, ondernemers, overheid, wetenschap en maatschappelijke organisaties.
- De samenwerking met het Pieter Zeeman Lyceum en in het bijzonder het Technasium werd in 2025 verder geïntensiveerd.
- Er waren een aantal gesprekken met Agrarisch Schouwen-Duiveland om de samenwerkingsmogelijkheden te verkennen.

MIJLPALEN

Primair Onderwijs (PO)

- Binnen het project 'Vergroening basisscholen en kinderopvang Schouwen-Duiveland' werden vier schoolpleinen vergroend, vijf nieuwe schooltuinen aangelegd en ontvingen vijftien basisscholen schooltuinonderwijs.
- De door NME SD ontwikkelde NMEter werd ingestuurd voor de landelijke Impactprijs van vereniging GDO. De NMEter viel niet in de prijzen maar werd n.a.v. de inzending wel door tien andere NME-centra opgevraagd om als concept te gebruiken binnen hun eigen organisatie.
- Voor OBS Op Dreef, Onder de Wieken en de Bogermanschool werden NMEters op maat ontwikkeld.
- NME SD startte met het landelijke leertraject 'NDE-centrum als partner voor integraal duurzaam onderwijs' vanuit vereniging GDO.

Mijlpalen Voortgezet Onderwijs (VO)

- De eerste Circulaire Week / Impactweek voor tweedejaars HAVO/WO-leerlingen werd georganiseerd in samenwerking met het Pieter Zeeman Lyceum.
- Binnen de Pop-up Groene Strand in Renesse werkten brugklasleerlingen uit het voortgezet onderwijs mee aan educatieve en creatieve onderdelen voor bezoekers.
- Binnen het Technasiumproject 'Woonwijk van de Toekomst' werkten leerlingen uit het voortgezet onderwijs aan klimaatadaptieve ontwerpen voor een nieuw te bouwen wijk in Zierikzee.
- De pilot Plastic Soep Vaartocht VO werd doorontwikkeld richting een onderzoeksgerichte educatiemodule rondom microplastics en waterkwaliteit.
- Leerlingen van het praktijkonderwijs hielpen mee aan het vergroenen van een schoolplein en werkten aan een vakoverstijgende opdracht rondom natuur en biodiversiteit waarbij zij een insectenhotel bouwden voor een schooltuin.
- Vanuit NME SD werden verbindingen gelegd tussen onderwijs, onderzoekers en klimaatadaptatieprojecten zoals het DuneCraft-project rondom helmgras en duinvorming.

NIEUWE LESSEN EN LESKISTEN

Primair Onderwijs (PO)

- Nieuwe complete leskist voor gebruik in Unesco Park Schelde-Delta 'Een duik in de Schelde Delta' voor groep 7/8 inclusief lessen, handleidingen en onderzoeksmaterialen.
- 15 nieuwe schooltuinkistjes voor schooltuinonderwijs.
- Nieuw lespakket 'Vogel van de Week' voor groep 5/6.
- Nieuwe bomenmap voor groep 1 t/m 8.
- Aandacht voor onttegenen en vergroening bij de allerkleinsten met behulp van de pop-up tuin.
- Lesprogramma Duurzame Toekomst verder doorontwikkeld, inclusief het samenstellen van bijbehorende leskisten, in samenwerking met IVN en NME Zeeland.
- Vernieuwde materialen rondom uilenbraakballen, paddenstoelen en vogels op school.
- Verdere ondersteuning bij gebruik van de getijdenbakken-leskisten.
- Ondersteuning van kinderKlimaatTop Binnen de Veste, DuZa-dorp (bovenbouw PO)

Voortgezet Onderwijs (VO)

- Doorontwikkeling van de circulaire fietstocht richting een brede circulaire route langs duurzame bedrijven, maatschappelijke organisaties en circulaire initiatieven op Schouwen-Duiveland.
- Lessenserie Technasium 'Ontwerp je Woonwijk van de Toekomst' (eerste klassen VO)
- Lessenserie Technasium 'De Waarde(n) van Isolatie' (eerste klassen VO)
- Plasticsoepvaartocht (Globe) klas 3, Technasium (derde klas VO)
- Verdere ontwikkeling van het opzetten van een programma voor de projectweken van het Pieter Zeeman Lyceum met als kers op de taart de allereerste Pieter Zeeman Impact Week, waarbij de gehele onderbouw actief was met het maken van positieve, duurzame impact op hun leefomgeving.

SAMENWERKINGSPARTNERS EN VERBINDINGEN

Samenwerkingspartners:

- VO, Pieter Zeeman Lyceum
- Basisscholen Schouwen-Duiveland
- Groene Strand-community (*Gemeente SD, Rijkswaterstaat, strandaannemer Ben Rottier, Hiswa-Recron, Stichting Duinbehoud, Vogelwacht, Staatsbosbeheer, Strandpaviljoens SD*)
- Gemeente Schouwen-Duiveland
- Rijkswaterstaat
- Delta Climate Centre (Universiteit Utrecht, WUR, HZ University)
- ARK Rewilding
- Nationaal Park Oosterschelde
- Stichting DuZa-dorp
- Stichting Door de Wind
- De Vrijbouter
- Bouwbedrijf Boogert
- Zeelandia
- Paardenhotel Burgh-Haamstede
- Agrarisch Schouwen-Duiveland
- Natuur- en Vogelwacht Schouwen-Duiveland
- Geopark Schelde-Delta
- IVN natuureducatie
- NME Zeeland
- Kibeo
- Onderwijs SD
- De 'Schoolbus'
- Ecoschools
- Seascape
- Stadsboerderij de Punt
- Gors
- Scheldestraat Verbindt
- Deelnemers Circulaire Fietstocht

- Braber Groen
- Sandee Groen
- De Groene Vakwinkel
- Zeilmakerij de Vlieger
- Kloetse Velden
- Fruitbedrijf Houtekamer
- Imkervereniging Schouwen-Duiveland
- Het Groene Plein
- Otte Hoveniers
- Lankor Hoveniers
- Hovenier Joost van den Ochtend

Verbindingen:

- Allévo In 't Opper
- Allévo Zierik7
- De Ruilwinkel
- SMWO
- Borrendamme
- Scheldestraat Verbindt
- Agrarisch SD

VERGROENINGSPROJECT (OP DE BASISCHOLEN EN KINDEROPVANGLOCATIES VAN SCHOUWEN-DUIVELAND)

In 2025 heeft NME Schouwen-Duiveland een grote stap gezet in het verder vergroenen van basisscholen en kinderopvanglocaties op Schouwen-Duiveland. Vanuit het project 'Vergroening basisscholen en kinderopvang Schouwen-Duiveland' is gewerkt aan groene schoolpleinen, nieuwe schooltuinen en structureel schooltuinonderwijs voor basisschoolleerlingen.

Het project werd financieel mogelijk gemaakt door de gemeente Schouwen-Duiveland, medegefinancierd door de Europese Unie via LEADER en uitgevoerd door NME SD in samenwerking met scholen, kinderopvang-locaties, gemeente Schouwen-Duiveland, IVN Natuureducatie, imkersvereniging Schouwen-Duiveland, Vitaal Schouwen-Duiveland, hoveniers, vrijwilligers, moestuincoaches en verschillende lokale partners. Het project richtte zich niet alleen op fysieke vergroening – het aanleggen van schooltuinen en vergroenen van schoolpleinen- maar juist ook op de bijbehorende educatie met aandacht voor natuurbeleving, buitenonderwijs, gezondheid, biodiversiteit en klimaatadaptatie. Door kinderen vaker buiten te laten leren, ontdekken en ervaren wordt gewerkt aan meer betrokkenheid bij natuur en leefomgeving.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Gemeente
Schouwen-Duiveland

GROENE SCHOOLPLEINEN

In 2025 zijn vier basisschoolpleinen vergroend. Aan iedere vergroening ging een uitgebreid traject vooraf met startgesprekken, inspiratiesessies, ontwerpen, participatie van leerlingen en afstemming met scholen en hoveniers. Daarbij werd nadrukkelijk gekeken naar wensen vanuit de school, mogelijkheden voor buitenonderwijs, biodiversiteit, wateropvang, spelen en ontmoeting. De volgende schoolpleinen zijn vergroend in 2025:

- basisschool Onder de Wieken in Burgh-Haamstede (Kirreweie volgde daar direct na in 2026);
- basisschool de Meie in Zierikzee;
- basisschool 't Kofschip in Zierikzee;
- basisschool de Morgenster in Kerkwerve.

Voor het college van B&W organiseerden we een heus werkbezoek naar de vergroende schoolpleinen van Bruinisse. Ze werden door de leerlingen zelf rondgeleid en elk groen hoekje op het schoolplein werd bekeken. En natuurlijk mocht een bezoekje aan de gezamenlijke schooltuin waar de ouders van in 't Opper ook bij aanwezig waren niet ontbreken.

Bij verschillende scholen werden ook leerlingen, ouders, leerkrachten en inwoners actief betrokken bij de uitvoering. Een mooi voorbeeld hiervan was het tegelwipfeest bij basisschool de Meie, waarbij samen met leerlingen, ouders, buurtbewoners en lokale partners een groot deel van het verharde plein werd verwijderd om ruimte te maken voor groen. Ook de leerlingen van het praktijkonderwijs van het Pieter Zeeman kwamen een handje helpen. Een andere groep leerlingen ging aan de slag met een vakoverstijgende opdracht (techniek en biologie) rondom het bouwen van een insectenhotel voor de schooltuin van de Meie en 't Kofschip. De gewipte tegels werden bovendien afgevoerd naar Oosterland waar de tegels hergebruikt gaan worden voor het tijdelijke schoolplein van de scholen in Oosterland.

Over lessen over de circulaire economie gesproken....

NIEUWE SCHOOLTUINEN

Naast de vergroening van schoolpleinen zijn in 2025 vijf nieuwe schooltuinen aangelegd. Hiermee kregen nog meer basisschoolleerlingen de mogelijkheid om zelf te zaaien, verzorgen, oogsten en koken vanuit de schooltuin.

Nieuwe schooltuinen werden gerealiseerd bij:

- de Helcherseeschool in Scharendijke;
- basisschool 't Kofschip en de Meie in Zierikzee (gezamenlijke schooltuin);
- basisschool de Kirreweie in Burgh-Haamstede;
- basisschool Onder de Wieken in Burgh-Haamstede;
- basisschool Jan Wouter van den Doelschool in Zierikzee.

Bij de gezamenlijke schooltuin van de Meie en 't Kofschip werd ook een buitenleslokaal met klimaatdoek en een schuurtje voor gereedschap gerealiseerd. Hiermee ontstond een volwaardige groene leeromgeving waar lessen, ontmoeting en praktijkonderwijs samenkomen. Ook zoeken we hier naar nog meer koppeling en samenwerking met het Pieter Zeeman Lyceum.

SCHOOLTUINONDERWIJS

In 2025 ontvingen vijftien basisscholen schooltuinonderwijs onder begeleiding van professionele moestuincoaches van NME SD. De scholen ontvingen een 15-delige lessenserie van bodem tot kookles en elk kind ontving een schooltuinboekje waarin de lessen terug te vinden zijn en aantekeningen te maken zijn. De lessen vonden plaats van het voorjaar tot in het najaar en stonden in het teken van zaaien, verzorgen, oogsten, biodiversiteit, gezonde voeding en natuurbeleving.

PROGRAMMA DUURZAAM SCHOUWEN-DUIVELAND

PROJECTEN INWONERS

Hieronder leest u de projecten die NME SD heeft uitgevoerd voor inwoners in het kader van het programma Duurzaam Schouwen-Duiveland.

NK Tegelwippen voor Schouwen-Duiveland

In 2025 heeft de gemeente Schouwen-Duiveland meegedaan aan het NK Tegelwippen en het ZK Tegelwippen. Dit leverde uiteindelijk een mooie plek op Zeeuws breed. Nog belangrijker zijn de 6415 gewipte tegels uit tuinen, openbare ruimte en bij bedrijven. Ook leverde het veel publicitaire momenten op voor de gemeente en uiteraard voor de boodschap: waarom het zo belangrijk is om tegels te verwijderen en groen terug te plaatsen.

In 2025 verbonden we klimaatadaptatie met de andere urgente thema's. Uit de evaluatie is gebleken dat het inzetten van de tegeltaxi wederom een goede zet is geweest. Het werd enorm gewaardeerd door de inwoners en heeft ook veel afgevoerde tegels opgeleverd en de gemeente heeft meer dan 25 adressen bezocht om tegels op te halen. We haakten aan bij verschillende zichtbare momenten om aandacht te besteden aan vergroening.

We hebben het volgende uitgevoerd ter ondersteuning van de agenda klimaatadaptatie gemeente en vanuit de opdracht van de provincie:

- Communicatieve aftrap NK tegelwippen
- Afstemming met organisatie NK Tegelwippen
- Bijhouden tegelstand
- Communicatie afstemmen op themadagen zoals de 'Week van Groene tuin'
- Vaststellen data en initiëren Tegeltaxi
- Koppeling met Vergroeningsproject
 - Zo ook met de openingen van de vergroende schoolpleinen in Bruinisse met wethouder Ankie Smit
- Koppeling maken met vergroening van Zeeuwsland
- Koppeling maken met Nationale Buitenlesdag
- Koppeling maken met vergroening bedrijventerreinen
- Koppeling maken met Regentonactie van de gemeente
- Input Duurzaam Doen Tegeltaxi en NK
- Organisatie tegelwipfeest in samenwerking met De Meie en Scheldestraat Verbindt

Energiehuis

In maart 2024 openden we het Energiehuis van Schouwen-Duiveland. Het Energiehuis van Schouwen-Duiveland is gevestigd op de Wevershoek 2 (naast de hoofdingang van Zeeuwsland). En is opgezet door NME SD in opdracht van de gemeente Schouwen-Duiveland. Het Energiehuis biedt een ruimte waar inwoners meer informatie en inspiratie kunnen krijgen over het verduurzamen van hun woning. In 2025 hebben we de de opdracht voortgezet en hebben we vooral ingezet op meer zichtbaarheid en inzetbaarheid.

Zo hebben we gewerkt aan grotere posters in het Energiehuis zelf. Aan betere posters die aan de weg worden gezet en een grote duidelijke Beach vlag. Verder toverden we de E-cargo Groene fiets om tot rijdend energiehuis waarmee we markten en bijeenkomsten konden bemannen met inspiratie en informatie. Onze professionele energiecoach is hier aanwezig om mensen op weg te helpen en vragen te beantwoorden. De ruimte van het Energiehuis staat vol met interactieve, leerzame en duurzame oplossingen voor gevel, dak, vloer, beglazing, verwarming en ventilatie. Van isolatiematerialen gemaakt van duurzame producten zoals vlas, gerecyclede spijkerbroeken en grasvezel tot groene daken en een heuse glasexperience. Daarnaast ontvangen inwoners hier tips en informatie over energiebesparing, financiën en subsidies.

Het Energiehuis was in 2025 zonder afspraak te bezoeken op elke eerste donderdag van de maand tussen 15.00 en 20.00 uur. En daarnaast op afspraak te bezoeken op andere dagen en/of tijden. De energiecoach is bereikbaar via: energiehuis@nmesd.nl. Daarnaast is het Energiehuis ook aanwezig geweest op verschillende markten en inloopdagen.

In totaal is het Energiehuis 11 maal open geweest tijdens reguliere openingsdagen en tijden en is het Energiehuis 4 maal open geweest tijdens een extra opening of mobiele versie. In totaal hebben we zo'n 47 huishoudens op weg geholpen bij het verduurzamen van de woning (dit zijn geregistreerde bezoeken tijdens openingstijden) en zijn we als Energiehuis aanwezig geweest bij 7 bijeenkomsten en sessies, daarbij zijn nog 37 mensen geholpen. Verder zijn we aanwezig geweest bij de Brianstormsessie isolatiesubsidie, circulaire meeting Aagtekerke, Energiebesparingsmarkt Tonnenmagazijn Brouwershaven en meerdere bijeenkomsten van de Circulaire Bouwhub.

Vanuit het Energiehuis koppelden we educatie in de vorm van een opdracht isoleren met Biobased materialen met mini tentoonstelling in het Energiehuis, de KinderKlimaatTop met tentoonstelling in Energiehuis, Duurzame fietstocht met Energiehuis als locatie, Dag van de Duurzaamheid voor basisscholen, banenmarkt. Hiermee betrokken we in totaal 145 leerlingen.

Als NME SD zijn we partner in het project Energiecoaches. We spelen hier slechts een bescheiden rol in. We leveren de professionele energiecoach die als vraagbaak dient voor de andere energiecoaches, en ook de spil is geweest tussen het Energiehuis en de Energiecoaches. We hebben er in 2025 voor gezorgd dat de energiecoaches mensen waar ze bij op bezoek zijn geweest konden doorverwijzen naar het Energiehuis en vice versa.

SAMENWERKINGSPARTNERS EN VERBINDINGEN

Samenwerkingspartners:

- Provincie Zeeland
- Gemeente Schouwen-Duiveland
- Gemeente Veere
- Basisschool de Meie
- Gors
- Pieter Zeeman Lyceum
- SMWO
- Sandee
- Innovatienetwerk Circulair bouwen Zeeland
- Werkgroep Circulaire economie

Verbindingen:

- Overleg met Meelstraat inwoners over vergroening Meelstraat.
- Vragen vanuit IVN en enkele inwoners over inzet Tuinrangerproject. Voorgesteld aan gemeente en Zeeuwsland. Met Zeeuwsland hier overleg over gehad.
- Inwoner wil Tuincoach worden op Schouwen-Duiveland. Geholpen door verbinding te leggen met mogelijke organisaties die haar kunnen trainen voor inzet tijdens NK-tegelwippen.
- Aanwezig bij gemeentelijke bijeenkomsten biodiversiteitsvisie en input gegeven.
- Vanuit scholen de vraag of wij konden helpen met afvoer van tegels voor hergebruik. Scholen ondersteund in de afvoer van tegels om in te zetten voor hergebruik en kostenbesparing op afstorting.
- Meegedacht over samenwerking rondom Ecoschools samen met SME en IVN natuureducatie.
- Presentatie lespakket Duurzame Toekomst bij samenwerkingsverband Zeeuwse Overheden.
- Ondersteuning duurzaam vervoer voor Energiecoaches
- Inbreng bijeenkomsten Circulaire Bouwhub
- Netwerkbijeenkomst Circulair bouwen

Dé toekomstbestendige
(na-)isolatie voor bouw en renovatie

Duurzaam Ondernemen Schouwen-Duiveland

Vanuit de samenwerking met de Energie coöperatie EWSD heeft NME SD de coöperatie de afgelopen jaren ondersteund in het uitvoeren van verduurzamingsprojecten. Ook in 2025 heeft NME SD een bescheiden rol gespeeld bij de projecten die de gemeente Schouwen-Duiveland uitvoert in samenwerking met de ondernemersvereniging Renesse (OVR), Impuls Zeeland en verschillende ondernemers. Binnen dit project vervulde NME SD vooral een uitvoerende rol en ondersteunden we in communicatie. Er werd deelgenomen aan regieoverleggen, Action Learning Teams (ALT's) en bijeenkomsten waarin ondernemers, overheid, kennispartners en maatschappelijke organisaties gezamenlijk werkten aan verduurzamingsvraagstukken op Schouwen-Duiveland.

Binnen het traject Duurzaam Ondernemen Renesse en het project 3ST werd gewerkt aan het thema afval en bewustwording. NME SD ondersteunde onder andere bij afstemming tussen partijen, netwerkvorming, kennisdeling en communicatie. Daarnaast werden een aantal gesprekken gevoerd met strandpaviljoens, recreatieondernemers en andere bedrijven over afvalstromen, plasticvermindering, voedselverspilling, hergebruik van materialen en bewustwording bij bezoekers en ondernemers. Ondernemers gaven daar vooral bij aan dat ze afval beter zouden willen scheiden, maar vastlopen op praktische zaken. Een gezamenlijke aanpak vanuit de gemeente wordt o.a. geopperd.

Ook ondersteunde NME SD bij communicatie in de verduurzamingstrajecten. Er werd content aangeleverd voor nieuwsberichten, de nieuwsbrief van ondernemersvereniging Renesse en communicatiekanalen van de gemeente Schouwen-Duiveland.

Daarnaast ondersteunde NME SD in 2025 de verkenning naar een circulaire bouwhub op Schouwen-Duiveland. Hierbij werden contacten onderhouden met aannemers, ondernemers, bouwbedrijven, kennispartners en andere organisaties rondom circulair bouwen, hergebruik van materialen en lokale reststromen. NME SD bracht partijen met elkaar in contact, hielp bij het organiseren van bijeenkomsten en ondersteunde gesprekken over kansen, behoeften en mogelijke vervolgstappen richting een circulaire samenwerking binnen de bouwsector.

In samenwerking met de gemeente Schouwen-Duiveland en het netwerk circulair bouwend Zeeland werd onder andere een verkennings sessie circulaire bouwhub georganiseerd in Zierikzee. Tijdens deze bijeenkomst werden stakeholders uit de bouw-, sloop-, afval- en duurzaamheidssector samengebracht om kansen en uitdagingen rondom hergebruik van bouwmaterialen en lokale circulaire samenwerking te bespreken. Daarbij werd gekeken naar mogelijke vormen van een (digitale) marktplaats voor bouwmaterialen, logistieke vraagstukken, materiaalstromen en samenwerking tussen bedrijven.

Later heeft op verzoek van de gemeente Schouwen-Duiveland Advision het stokje overgenomen om verder te werken aan het businessmodel van drie bouwpartijen die hierin verdere stappen wilde zetten. We blijven als educatief partner aangehaakt.

Partnerschap EWSD

Het bestuur van EWSD heeft in 2025 besloten dat zij voornemens is om de coöperatie op te heffen. De samenwerking met NME SD staat sinds 2024 al op een laag pitje. NME SD heeft vanuit haar partnerschap met EWSD een aantal jaar brede ondersteuning geboden aan ondernemers op het gebied van verduurzaming. Sinds de samenwerking met EWSD bijna geheel gestopt is, zijn we bezig om de projecten die rond ondersteuning verduurzaming ondernemers af te bouwen.

We blijven samenwerken met ondernemers maar kiezen om uit de directe adviesrol te blijven zoals we dat in de samenwerking met EWSD wel regelmatig oppakten.

Duurzaam Ondernemen Prijs

In 2025 is besloten de Duurzaam Ondernemen Prijs, die NME SD vanaf 2021 in opdracht van de gemeente in samenwerking met EWSD uitvoerde, over te dragen aan Stichting Eilandmarketing. Aan deze keuze lag ten grondslag dat de prijs zich primair richt op het zichtbaar maken en stimuleren van duurzaam ondernemerschap op Schouwen-Duiveland. Deze doelstelling sluit nauwer aan bij de expertise en de rol van Stichting Eilandmarketing.

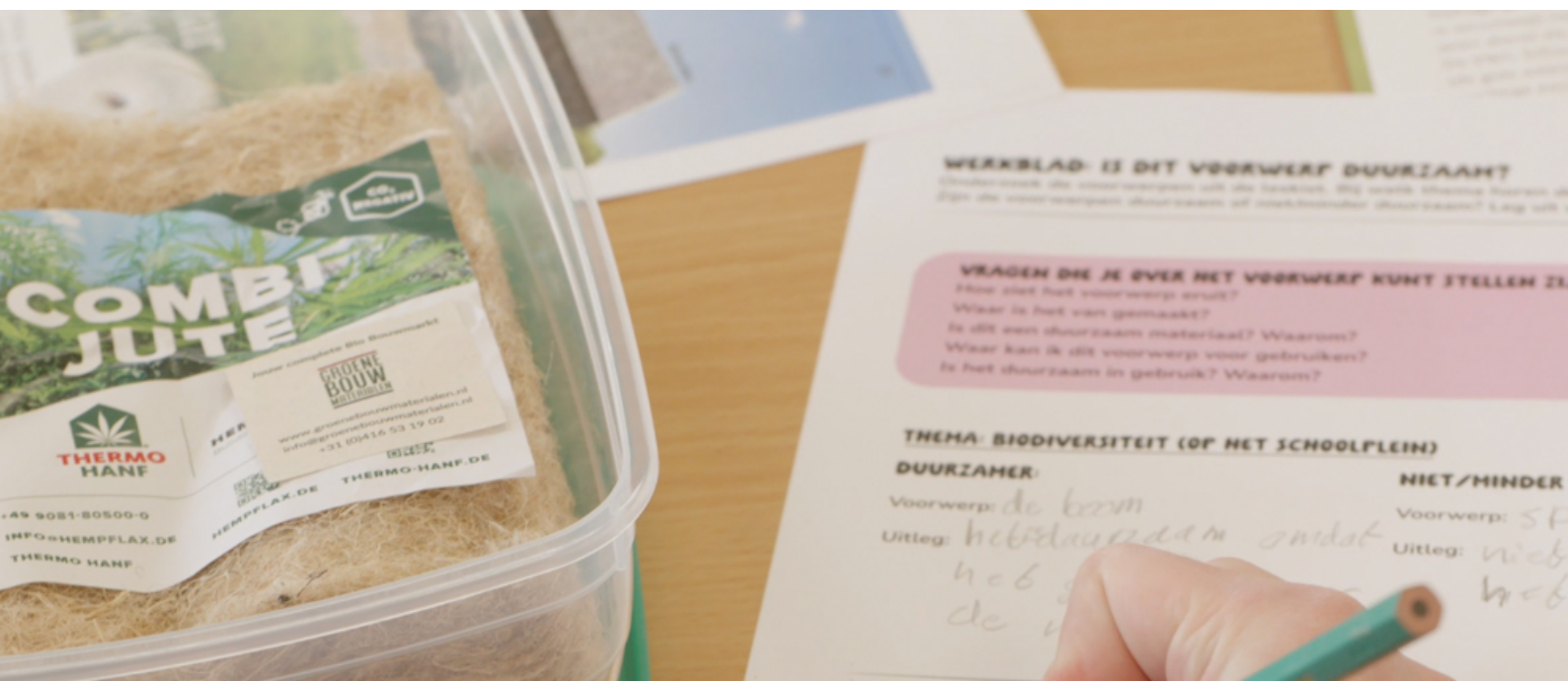
SAMENWERKINGSPARTNERS EN VERBINDINGEN

Samenwerkingspartners:

- Circulair Bouwend Zeeland
- Verschillende aannemers en bouwpartijen
- Addvision
- Pieter Zeeman Lyceum

Verbindingen:

- Circulaire voorbeelden voor het Energiehuis gemaakt door leerlingen van het Pieter Zeeman Lyceum
- Leerlingen gingen tijdens de circulaire impactweek op bezoek bij een van de circulaire hubpartners
- Biobased bouwsprekuren in het Energiehuis
- Mensen die in geschenkwoning wonen en biobased willen verbouwen verbonden aan Kennis- en innovatienetwerk circulair Bouwend Zeeland en circulaire hub

PROGRAMMA RECREATIE EN BELEVING

Schoon Zeeland

Al jaren voert NME Schouwen-Duiveland in opdracht van de gemeente Schouwen-Duiveland het zwerfafvalprogramma Schoon Zeeland uit. Ook in 2025 werkten wij aan bewustwording, gedragsverandering en activatie van inwoners, scholieren, bedrijven en bezoekers van ons eiland. Dit deden wij door middel van educatie, beleving, opschoonacties en samenwerking met lokale partners.

Educatie en bewustwording

In 2025 verzorgden wij zwerfafvallessen op een tiental scholen op Schouwen-Duiveland. Daarnaast namen 55 leerlingen deel aan de Zeeuwse Zwerfafval Escaperoom, een interactieve lesactiviteit die samen met de andere Zeeuwse NME-centra is ontwikkeld. Ook de door NME SD ontwikkelde Strandvondstenbingo werd veelvuldig ingezet. Deze laagdrempelige activiteit blijkt een effectieve manier om kinderen en gezinnen bewust te maken van wat er aanspoelt op onze stranden en welke gevolgen afval heeft voor natuur en dieren.

Samen met het duurzame schip De Vrijbouter, Strandkorrel en diverse vrijwilligers organiseerden wij meerdere Plasticsoep-vaartritten. Tijdens deze educatieve excursies maakten ruim 350 kinderen kennis met de onderwaterwereld van de Oosterschelde. Met speciale netten werd gezocht naar microplastics en gingen leerlingen zelf op onderzoek uit naar de impact van afval op het mariene ecosysteem.

Samen werken aan een schone leefomgeving

Onder de vlag van Schone Schelde organiseerden wij samen met de vier andere Zeeuwse NME-centra negen opschoonacties verspreid door Zeeland. Hiermee kwamen ruim 150 vrijwilligers in actie voor een schonere kust en leefomgeving.

Ook namen wij deel aan diverse bijeenkomsten en werkgroepen met de Provincie Zeeland, gemeenten en het bedrijfsleven om te werken aan het terugdringen van zwerfafval bij de bron. Voor bedrijven organiseerden wij onder andere de Bedrijvenestafette, waarbij organisaties werden uitgedaagd om gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen voor een schone omgeving. Daarnaast organiseerden en coördineerden wij samen met de gemeente Schouwen-Duiveland en HISWA-RECRON de Schouwse Jutterdagen onder de campagne Zuunig Op Weze. Tijdens deze activiteiten maakten ruim 70 bezoekers op een laagdrempelige manier kennis met de problematiek van zwerfafval en de waarde van een schoon strand.

Inwoners in actie

Met de jaarlijkse Snoeproute gingen circa 200 leerlingen van het Pieter Zeeman Lyceum aan de slag met het opruimen van zwerfafval rondom de route tussen huis, school en supermarkt. Hiermee werd niet alleen de omgeving schoner gemaakt, maar werden jongeren ook bewust gemaakt van hun eigen rol in het voorkomen van zwerfafval.

Voor inwoners organiseerden wij meerdere opschoonlunchuurtjes en ondersteunden wij lokale initiatieven met materialen, advies en organisatiekracht. Tijdens de landelijke Opschoondag en de Eilandelijke Opschoondagen kwamen ruim 300 inwoners in actie voor een schoner Schouwen-Duiveland. Daarnaast hebben wij samen met de gemeente verschillende afvalhelden in het zonnetje gezet tijdens de Week van de Afvalhelden als waardering voor hun inzet voor een schone leefomgeving.

Door educatie, participatie en samenwerking te combineren hebben wij ook in 2025 gewerkt aan een schoner Schouwen-Duiveland, waarbij niet alleen afval werd opgeruimd, maar vooral bewustwording werd gecreëerd over ieders rol in het voorkomen van zwerfafval.

1 jaar voert NME SD in opdracht van de gemeente het zwerfafvalplan Schoon Zeeland uit. Ook in 2025 werkten we aan activatie en bewustwording van scholieren met zwerfafval lessen, educatieve belevenissen en opschoonacties. We werkten aan bewustwording bij bedrijven met onder andere de bedrijvenestafette. We namen toeristen mee in het zwerfafval verhaal tijdens de Jutterdagen en faciliteerden inwoners met opschoonacties en materiaal.

Educatie en organisatie

In 2025 hebben wij onze zwerfafvallessen op een tiental scholen aangeboden. En gaven wij met de gezamenlijke leskist van de Zeeuwse NME centra de Zwerfafval escaperoom aan in totaal 55 leerlingen. De zelf ontwikkelde strandvondstenbingo zetten we veelvuldig in en is een laagdrempelige manier om bewustwording te creëren zo blijkt.

Ook zijn er in samenwerking met het duurzame schip De Vrijbouter en Strandkorrel en meerdere vrijwilligers plasticsoep-vaartrachten georganiseerd en 350 kinderen zijn meegenomen in de wondere onderwaterwereld van de Oosterschelde en is er met een speciaal net gevist op microplastics. Onder de vlag van Schone Schelde brachten we Zeelandbreed ruim 150 mensen op de been tijdens de 9 opschoonacties binnen Schone Schelde die we met de 4 andere NME-centra organiseerden. We namen deel aan bijeenkomsten en werkgroepen in samenwerking met provincie en bedrijfsleven om zo ook te werken vermindering van zwerfafval bij de bron.

We organiseerden en coördineerden de Schouwse Jutterdagen samen met gemeente en Hiswa-Recron onder de vlag van de campagne Zuinig Op Weze. Zo creëerden we meer bewustwording bij ruim 70 bezoekers van ons eiland.

Met de jaarlijkse Snoeproute zijn we aan de slag gegaan met 200 leerlingen van het Pieter Zeeman Lyceum. De driehoekroute huis-school-supermarkt werd daardoor niet alleen schoner maar leerlingen zullen zich nu bewuster zijn van wat zwerfafval doet met het milieu. Al blijft een schonere omgeving van de supermarkten achter het Pieter Zeeman Lyceum en de school zelf een hele opgave.

Voor inwoners en bedrijven hebben we meerdere opschoonlunchuurtjes georganiseerd en ondersteunden we initiatieven met materiaal en organisatie. Zo organiseerden we meerdere opschoonacties tijdens de landelijke Opschoondag en namen we inwoners mee tijdens de Eilandelijke opschoondagen waar 300 mensen aan deelnamen en hebben we verschillende afvalhelden samen met de gemeente in het zonnetje gezet tijdens de week van de afvalhelden.

Het Groene Strand

Voor de gemeente Schouwen-Duiveland hebben wij in 2025 extra ingezet op communicatie en bewustwording rondom Het Groene Strand. Een belangrijk onderdeel hiervan was de ontwikkeling en realisatie van een tijdelijke Groene Strand Pop-up in het Transferium in Renesse. Deze pop-up bracht de natuurwaarden van onze stranden op een toegankelijke en interactieve manier onder de aandacht van zowel inwoners als bezoekers. Bezoekers konden kennismaken met het leven op en rond het strand via informatiepanelen, quizjes en educatieve materialen over onder andere krabben, kwallen, zeehonden, zeewier en aanspoelsels. Voor kinderen was er een speciale Groene Strand-bingokaart ontwikkeld waarmee zij spelenderwijs op ontdekkingstocht konden gaan. Ook kregen kunstwerken van leerlingen van het Pieter Zeeman Lyceum, gemaakt in het kader van Het Groene Strand, een plek in de expositie.

De pop-up vormde daarnaast een podium voor de Groene Strand Community: een netwerk van organisaties, vrijwilligers, ondernemers en inwoners die zich inzetten voor een schoon, natuurlijk en biodivers strand. Door verhalen, voorbeelden en activiteiten zichtbaar te maken werd bezoekers getoond hoe verschillende partijen samenwerken aan natuurbehoud, bewustwording en duurzame recreatie langs de Schouwse kust.

Bij de inrichting maakten wij gebruik van de kennis en het netwerk van de partners binnen de Groene Strand Community. Zo kregen de bijzondere vondsten van De Bende van het Strand een prominente plek in een speciale vondstenwand. Deze verzameling liet zien wat er aanspoelt op onze stranden en maakte bezoekers bewust van zowel de schoonheid als de kwetsbaarheid van het kustgebied.

De Groene Strand Pop-up was bovendien een mooi voorbeeld van hoe de Groene Strand Community in de praktijk samenwerkt. Niet alleen natuurorganisaties, vrijwilligers en scholen droegen bij, maar ook de chauffeurs van Van Oeveren die de BeachHub rijden. Zij openden en sloten dagelijks de locatie, zetten de vlag buiten en hielpen mee om de ruimte netjes en veilig te houden. Daarmee waren zij een onmisbare schakel in het dagelijks beheer van de pop-up.

Door de centrale ligging in het transferium wist de pop-up een breed publiek van inwoners, recreanten en toeristen te bereiken. De expositie droeg bij aan meer kennis over de natuur van onze stranden, het belang van biodiversiteit en de rol die iedereen zelf kan spelen in het beschermen van dit unieke kustgebied. Hiermee leverde de pop-up een waardevolle bijdrage aan de zichtbaarheid van Het Groene Strand op Schouwen-Duiveland.

Afval op School

In 2025 zijn wij gestart met de implementatie van het project Afval op School op vijf basisscholen op Schouwen-Duiveland. Met dit project brengen we afvalscheiding letterlijk de klas in en maken we duurzaam gedrag onderdeel van de dagelijkse schoolroutine. Door leerlingen niet alleen te vertellen waarom afval scheiden belangrijk is, maar hen dit ook daadwerkelijk te laten doen, vergroten we het bewustzijn over grondstoffen, recycling en het verminderen van restafval.

Op de deelnemende scholen werden in de klassen vier verschillende afvalbakken geplaatst voor de belangrijkste afvalstromen. Boven iedere bak kwam een duidelijk herkenbare instructieplaat waarop leerlingen kunnen zien welk afval wel en niet in de betreffende bak thuishoort. De plaatsing van de bakken ging hand in hand met een gastles waarin leerlingen ontdekten wat er met hun afval gebeurt nadat het is weggegooid en waarom goede afvalscheiding belangrijk is voor een circulaire economie. Samen met de scholen en de gemeente Schouwen-Duiveland is bovendien gewerkt aan de praktische inrichting van de afvalstromen, zodat het gescheiden ingezamelde afval ook daadwerkelijk op de juiste manier wordt verwerkt. Daarmee blijft het project niet beperkt tot bewustwording alleen, maar wordt ook de stap gezet naar blijvende gedragsverandering binnen de schoolorganisatie.

Met Afval op School dragen we bij aan een generatie die bewuster omgaat met grondstoffen, afval en de leefomgeving. De eerste ervaringen zijn positief en laten zien dat leerlingen enthousiast aan de slag gaan wanneer zij zelf verantwoordelijkheid krijgen voor het scheiden van afval. In 2026 zetten we deze aanpak voort en breiden we het project uit naar nog eens tien scholen op Schouwen-Duiveland.

In 2025 hebben we gewerkt aan de implementatie van het project van Afval op School bij 5 scholen. Hiermee proberen we afvalscheiding door leerlingen ook op scholen te laten plaatsvinden. We vervolgen deze implementatie in 2026.

SAMENWERKINGSPARTNERS EN VERBINDINGEN

Samenwerkingspartners:

- Thomaskerk Zierikzee
- SESD
- Gemeente Schouwen-Duiveland
- De Bries
- Strandkorrel
- Vrijbouter
- Bende van het Strand
- Clean up Monday groep
- Schoon SD
- PZL
- Lidl
- Hiswa Recron
- RWS
- NPO
- Dorpsraden
- Schone Schelde
- NME centra Zeeland
- Terra Maris
- Schoon NL
- Stichting de Noordzee
- Zeeuwse Stromen
- Julianahoeve
- Alle basisscholen op SD
- Gemeente Tholen
- VSSK

Verbindingen:

- Een belangrijk onderdeel van de opdracht van de gemeente Schouwen-Duiveland is de koppeling met de Campagne Opgeraapt Staat Netjes met onze activiteiten. Hierin werken we samen met Eilandmarketing en maakten we de campagne zichtbaarder. We brachten alle eilandelijke opschoonactiviteiten in beeld en zorgden voor content voor de campagne.
- Een belangrijke samenwerking voor ons is ook de samenwerking van de verschillende Zeeuwse NME-centra op het thema zwerfafval. We ontwikkelen gezamenlijk leskisten en organiseren jaarlijks gezamenlijk opschoonacties. Hierbij zoeken we continu naar mogelijkheden om te vernieuwen.
- We hebben in 2025 verbinding gezocht met platforms en bedrijfsleven en gaven input bij het convenant Schone Schelde, Platform Toerisme, Groene Strand, Nationaal Park Oosterschelde en Stichting de Noordzee.
- We werkten aan participatie en activatie van de ondernemers met de bedrijvenestafette, opschoonacties in winkelgebieden en verbinding en activatie van de strandaanneemers.

- De zwerfafval community zijn de schoonambassadeurs van ons eiland. Initiatieven schonen op en zetten inwoners aan tot actie. Ze zijn zichtbaar aan het opschonen en maken het eiland ook daadwerkelijk schoner. We werkten aan verbinding tussen en van de opschoners als Strandkorrel, Bende van het Strand, Schoon Schouwen Duiveland en vele inwoners en organisaties en hebben gewerkt aan zichtbaarheid en koppelkansen.
- Voor de Elastiekentour van Strandkorrel kwam vanuit de Zeeuwse gemeentes uit onverwachte hoek steun voor de tour door een ontmoeting met NME SD.
- Ondersteuningsvraag vanuit Schoon groepen Goeree
- Staatbosbeheer wil graag in overleg om een Groene kast in hun gebied te mogen plaatsen
- De Bries wil de Groene kast graag op hun website als product. Hierover overleg gehad om te verkennen.
- Maaibeleid gebiedsbeheerders zoals provincie, gemeente en Waterschap afstemmen op opschoonacties. Wel deels binnen scope.
- Meedenken met extra ludieke actie voor Campagne Opgeraapt Staat Netjes. (buiten Scope)
- Pitch gegeven bij de bijeenkomst Seascape om ieder kind een Voordelta ervaring te bieden.

KANSEN EN ONTWIKKELING

- We zoeken elk jaar weer naar nieuwe kansen om bewustwording over zwerfafval te vergroten en inwoners beter te faciliteren. In 2025 hebben we ingezet op het plaatsen van de zelf ontworpen 'Hier begint de Zee Tegel' in samenwerking met het PZL. Deze worden in 2026 geplaatst. En ondersteunden we bij de Zeeuws brede elastiekentour van Strandkorrel.
- We werkten aan de verdere plaatsing van nog meer Groene kasten van Schouwen-Duiveland. Deze kast zit vol opschoonmateriaal en wordt geplaatst bij meerdere strandaanemers langs de kust van Schouwen-Duiveland. Zo bereiken we alle bezoekers van onze mooie stranden en kunnen we iedereen een bijdrage laten doen aan een schoner strand. Ook werkten we aan een uitleenpunt van materiaal en bakfiets bij het transferium van Renesse.
- Ook ondersteunden we de Mooimakers van Zierikzee een Bruinisse met 20 opschoonacties en 120 leerlingen. Drie Scholen omarmden samen met hun omgeving de wijk en maakten die jaarrond schoner.

PROGRAMMA SD OP WEG

SD Op Weg

Samen werken aan een betere mobiliteit op Schouwen-Duiveland is de ambitie van SD Op Weg. Een ambitie die wij als NME SD van harte kunnen onderschrijven en die goed aansluit bij onze eigen missie om mensen, organisaties en initiatieven met elkaar te verbinden. Daarom hebben wij ook in 2025 weer met veel plezier bijgedragen aan de doelstellingen van Stichting SD Op Weg. Allereerst verzorgen wij de backoffice van SD Op Weg, inclusief de volledige financiële administratie van zowel SD Op Weg als de Buurtauto. Daarnaast leveren wij een projectsecretaris en coördinator en stellen wij vanuit onze organisatie een planningsmedewerker beschikbaar voor de Buurtauto. Ook is gewerkt aan communicatie via sociale media, nieuwsbrieven en vormgeving.

Een bijzondere rol vervullen wij als werkgever van de planner van de Buurtauto. Sinds 2023 is deze medewerker in dienst bij NME SD en wordt zij vanuit onze organisatie begeleid en ondersteund. De planner vormt een essentiële schakel binnen de Buurtauto als eerste aanspreekpunt voor gebruikers en vrijwillige chauffeurs en als spin in het web van de dagelijkse planning. Ook in 2025 heeft dit werkgeverschap de nodige aandacht gevraagd. Naast de reguliere personele, administratieve en financiële taken heeft NME SD extra inzet geleverd om de continuïteit van de dienstverlening van de Buurtauto te waarborgen.

SD Op Weg heeft in 2025 de volgende mijlpalen kunnen bereiken waarbij NME SD heeft kunnen ondersteunen:

- Er is hard gewerkt aan een structurele oplossing voor een voertuig voor de Buurtauto. Er is een 5-jarenplan uitgewerkt waarbij met sponsors en externe subsidies de exploitatie is mogelijk is gemaakt.
- Er is een nieuwe fysiek duurzaam voertuig mogelijk gemaakt.
- Er is gewerkt aan de financiële ondersteuning van de Stichting alsook van de Buurtauto waarbij flink is ondersteund in de financiële stromen en processen van de Buurtauto.
- Een nieuwe website is gemaakt om betere informatie te kunnen bieden aan inwoners.
- Er zijn meerdere kansen onderzocht zoals een samenwerking met de Schoolbus voor uitbreiding van de Buurtauto in Zonnemaire en een verbindingsbus in Zierikzee. Ook is er meer gewerkt aan zichtbaarheid van de stichting door input te leveren bij verschillende bijeenkomsten, persmomenten en uitingen.
- De platformbijeenkomsten zijn een belangrijke tool om partijen te verbinden en de behoefte op te halen. In 2025 is er gewerkt aan meerdere platformbijeenkomsten met de verschillende zorgpartijen.
- NME SD heeft gewerkt aan de vergroting van de slagkracht van de Stichting door opnieuw uitbreiding van bestuur in samenwerking met het huidige bestuur en inzet van derden voor organisatie van de platformbijeenkomsten.
- Er is in samenwerking met de gemeente gewerkt aan stimulering van Deelmobiliteit door meer zichtbaarheid te creëren en ambassadeurs te werven voor deelmobiliteit. De community-based vorm van deelmobiliteit die nu beschikbaar is draait op ambassadeurs. Het gebruik is vergroot door via een promotietegoed gratis rijtegoed uit te delen.

SAMENWERKINGSPARTNERS EN VERBINDINGEN

Samenwerkingspartners:

- Gemeente Schouwen-Duiveland
- Buurtauto
- Stichting de Schoolbus
- NME SD
- Provincie Zeeland
- Sweco
- 10uur
- Dorpsraad Dreischor en Renesse
- VER

- Pinkbee
- Onzeauto
- Natuurlijk Deelmobiliteit!
- Allévo
- Gors
- Zeeuwsland

Verbindingen:

- Aanwezig op beurs VER (vereniging Electriche Rijders) omdat de gemeente graag de koppeling wilde met dit event.
- Dorpsraad Renesse wilde graag dat we op hun informatieavond kwamen staan met informatie over deelmobiliteit.
- Tijdens de eilandtour van de buurtauto is een stop gemaakt tijdens de buitenlesdag Grevelingen

VERBINDEN IN DE SAMENLEVING

Naast onze educatieve activiteiten investeren we veel tijd in het verbinden van mensen, organisaties, kennis en initiatieven. Juist deze werkzaamheden zijn vaak minder zichtbaar, maar vormen een belangrijk onderdeel van onze rol als groene verbinder. Vanuit onze rol als thematrekker Klimaat en Energie binnen NME Zeeland werkten we samen met IVN Natuureducatie aan het Lespakket Duurzame Toekomst. Wat begon als een educatief lesprogramma groeide uit tot een netwerk van nieuwe samenwerkingen. Zo waren wij betrokken bij de Kinderklimaattop, waar leerlingen hun ideeën voor een duurzame toekomst presenteerden. We ondersteunden de organisatie, hielpen mee met de jurering en verzorgden mede de presentatie van de dag. De opbrengsten van de Kinderklimaattop kregen vervolgens een plek binnen het Energiehuis Schouwen-Duiveland, waar bezoekers kennis konden maken met de toekomstbeelden van de deelnemende kinderen.

Vanuit onze voortrekkersrol binnen NME Zeeland presenteerden wij het lesprogramma bovendien samen met IVN bij OZO, het samenwerkingsverband van Zeeuwse overheden. Daarbij lieten we zien hoe het lesprogramma aansluit bij maatschappelijke opgaven waar gemeenten voor staan, zoals klimaatadaptatie, energietransitie, duurzaamheid en het betrekken van jongeren bij de toekomst van hun leefomgeving. Via het lespakket ontstonden bovendien nieuwe contacten met het Delta Climate Center. Deze samenwerking ontwikkelt zich verder en biedt kansen om onderwijs, onderzoek en praktijk dicht bij elkaar te brengen. Met name richting het Technasium van het Pieter Zeeman Lyceum zien wij hiervoor interessante mogelijkheden.

Deze ontwikkeling was niet mogelijk geweest zonder de samenwerking binnen NME Zeeland. Binnen dit provinciale netwerk werken de vijf Zeeuwse NME-centra samen aan kennisdeling, lesmateriaalontwikkeling en gezamenlijke projecten. Samen met IVN Natuureducatie, NME Zeeland en het landelijke netwerk van vereniging GDO werken we aan de ontwikkeling van nieuwe lesprogramma's, kennisuitwisseling en de verdere versterking van natuur- en duurzaamheidseducatie. Door lokale, provinciale en landelijke kennis en ervaring te bundelen ontstaan nieuwe kansen die ook hun weg vinden naar het onderwijs op Schouwen-Duiveland.

Een andere mooie ontwikkeling was onze kennismaking met Seascope, een groeiende gebiedscoalitie die werkt aan natuurherstel en een toekomstbestendige Voordelta. Vanuit deze samenwerking werden wij uitgenodigd om een pitch te verzorgen over de rol van natuur- en milieueducatie. Tijdens deze gesprekken ontstond het gezamenlijke idee dat ieder kind dat opgroeit op Schouwen-Duiveland de Voordelta zou moeten kunnen beleven en ervaren. Samen met een aantal deelnemers van Seascope verkennen we hoe we dit idee de komende jaren concreet vorm kunnen geven. Hiermee ontstaan nieuwe kansen om natuurherstel, educatie en de leefomgeving van jongeren met elkaar te verbinden.

Een mooi voorbeeld van onze bredere verbindende rol is onze betrokkenheid bij de ontwikkeling van de Werkhaven Schouwen-Duiveland. De Werkhaven is ontstaan vanuit de toekomstverkenning die in 2023 in Noordwelle plaatsvond. Vanuit deze ontmoetingen ontstond een groeiende beweging van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen en overheden die samen willen werken aan de grote maatschappelijke opgaven van het eiland.

In 2025 hebben wij actief bijgedragen aan de verdere ontwikkeling van deze beweging. We waren aanwezig bij verschillende bijeenkomsten en werksessies, brachten mensen en organisaties met elkaar in contact, dachten mee over de koers en ondersteunden de voorbereidingen voor de oprichting van de gebiedscoöperatie Werkhaven Schouwen-Duiveland. Ook werden wij gevraagd om tijdelijk het penvoerderschap (tegen passende vergoeding) op ons te nemen voor de samenwerking met Commonland en het programma Oogst van Morgen. Hierdoor konden we bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het netwerk en de praktische ondersteuning van de samenwerking.

De Werkhaven wil fungeren als een verbindende bedding voor initiatieven die bijdragen aan een gezond, leefbaar en toekomstbestendig Schouwen-Duiveland. Inwoners, ondernemers, onderwijs, maatschappelijke organisaties, experts en overheden worden met elkaar verbonden rond thema's als natuur, voedsel, leefbaarheid, energie, jongeren, water en klimaat. Daarbij wordt samengewerkt met Commonland. Binnen deze samenwerking zien wij voor NME Schouwen-Duiveland een belangrijke rol als educatief partner en groene verbinder.

Dit zijn slechts enkele voorbeelden van de vele verbindingen die in 2025 zijn gelegd. Regelmatig vervullen wij niet alleen de rol van uitvoerder, maar juist ook die van verbinder. We brengen partijen samen, signaleren kansen, delen kennis, ondersteunen initiatiefnemers en helpen ideeën verder te brengen. Daardoor ontstaan nieuwe samenwerkingen, projecten en activiteiten die bijdragen aan een groen, gezond en duurzaam Schouwen-Duiveland. Veel van deze verbindingen komen ook terug in de verschillende programma's en projecten die verderop in dit jaarverslag worden beschreven. Daar wordt zichtbaar hoe samenwerking leidt tot concrete resultaten voor inwoners, scholen, organisaties en de leefomgeving van ons eiland.

BESTUUR EN ORGANISATIE

NME Schouwen-Duiveland is een onafhankelijke, lokale stichting met een ANBI-status. Onze stichting wordt bestuurd door een vrijwillig bestuur en daarnaast hebben we een Raad van Advies waar we terecht kunnen met vragen en natuurlijk voor advies.

Bestuur NME SD

Het bestuur van NME SD bestond in 2025 uit zes bestuursleden:

- Voorzitter
Tin Buijs (aftredend in 2026 i.v.m. bereikte termijn)
- Penningmeester
John Pantekoek (aftredend in 2026 i.v.m. bereikte termijn)
- Secretaris
Bibian Scheepstra
- Bestuurlijk verantwoordelijke Educatie
Marjan Glas
- Bestuurlijk verantwoordelijke programma Leefomgeving inclusief duurzame mobiliteit
Stella van Uffelen (aftredend in 2026)
- Bestuurlijk verantwoordelijke vanuit EWSD
Olivier Verwest (aftredend in 2026)

Raad van Advies

De Raad van Advies van NME SD wordt gevormd door verschillende perspectieven uit de samenleving. De Raad van Advies komt minimaal twee keer per jaar samen om advies te geven aan het bestuur van NME SD.

Perspectief Natuurbeheer
Arno Zwetsloot

Perspectief Recreatie
Leendert Verbiest

Perspectief Biodiversiteit
Helle van der Roest

Perspectief Landbouw
Jeroen Manni

Perspectief Voortgezet Onderwijs
Diane Robyn

Perspectief Primair Onderwijs
Clemens Pronk

Perspectief vernieuwing/innovatie/educatie
Ron van Jeveren

Team NME SD

Janneke Donkers, directeur en groene verbinder. Tevens projectleider van het project Vergroening Basisscholen en Kinderopvang SD en verschillende andere projecten op het gebied van verduurzaming en circulaire economie.

Terry Bom, onze educatiekracht binnen het team. Ze kent onze scholen door en door en coördineert alle activiteiten, gastlessen en leskisten voor de scholen op SD.

Esther Titselaar, onze communicatie- en vormgevingsheld. Zet haar tanden in communicatiekalenders, drukwerk en visuals en spraakmakende socialmedia-berichten. Ze is praktisch ingesteld en draait ook graag mee tijdens markten, trainingen, gastlessen en andere activiteiten.

Arthur Geursen, onze allround projectleider. Een man die van aanpakken weet en het overzicht weet te behouden. Door zijn brede werkervaring is Arthur van alle markten thuis.

Casper Weekhout, projectmedewerker Educatie en Beleving. Met zijn kennis van het onderwijs als voormalig VO-docent, brede horeca-ervaring en Master Community Development op zak een aanwinst voor ons team.

Elma Uijl, ons financieel geweten. Door haar uitgebreide financiële ervaring en haar scherpe blik een rots in de branding voor onze organisatie en de doorontwikkeling op gebied van financiën en projecten.

Roos Boere, onze projectondersteuner die ons op koers houdt en structuur aanbrengt in onze administratie.

Karin Boot, planner voor SD op Weg en in dienst bij NME SD. Karin is onze sociale regeltante. Als planner voor de buurtauto van SD op Weg heeft ze al duizenden ritten ingepland en mensen blij gemaakt met een ritje naar familie, de kapper of om een boodschapje te doen.

Vanuit onze flexibele schil en samenwerkingspartners kunnen we rekenen op:

Arieke Bin, Gertie Bin en Ruben de Vos. Dit zijn onze moestuincoaches en zij zijn aan de slag voor het NME Educatieprogramma 'Schooltuinieren'. Opgeleid als moestuincoach en met ervaring in hun eigen moestuin/voedselbos gaat dit team enthousiast aan de slag als schooltuinkracht. En vele gastdocenten en vrijwilligers die ons ondersteunen met het uitvoeren van de missie.

COMMUNICATIE

Website

Met 4.700 actieve bezoekers (12,2% groei t.o.v. 2024) en 41.000 gebeurtenissen van gebruikers (4,9% groei t.o.v. 2024) in 2025 is onze website een van de belangrijkste onderdelen geweest van onze communicatie. De website diende als basisplek voor onze doelgroepen én als verwijfsplek van meerdere communicatie-uitingen van andere kanalen.

Socials

NME SD was in 2025 actief op verschillende socialmediaplatformen om haar volgers op een toegankelijke manier te informeren en betrokken te houden. Via onze online kanalen deelden wij updates over projecten, samenwerkingen en sfeerimpressies.

In 2025 was NME SD actief op Instagram, LinkedIn en Facebook. Instagram werd veel gebruikt voor het delen van foto's en reels. LinkedIn werd ingezet voor een professionelere zichtbaarheid; het delen van samenwerkingen en inhoudelijke overkoepelende updates over projecten. Facebook werd gebruikt voor een combinatie van beide.

Door regelmatig content te plaatsen en interactie aan te gaan met volgers, hebben onze socialmediakanalen bijgedragen aan een grotere betrokkenheid binnen NME SD en een betere promotie van onze activiteiten.

Instagram: 17,9 duizend weergave, met een bereik van 9,1 duizend (34,4% groei t.o.v. 2024)

LinkedIn: 16,5 duizend impressies, met een reactie aantal van 556

Facebook: 120,3 duizend weergave, met een bezoekersaantal van 2,5 duizend (149,5% groei t.o.v. 2024)

Digitale mailing

Algemene digitale nieuwsbrief: 8 keer per jaar, 225 abonnees

Algemene scholen digitale nieuwsbrief: 4 keer per jaar, 21 ontvangers

Algemene scholen aanbod nieuwsbrief: 4 keer per jaar, 21 ontvangers

Wereldregio rubriek

NME SD had in 2025 een rubriek in de Wereldregio van Schouwen-Duiveland, ze kwam 12 keer, elke eerste vrijdag van de maand, naar buiten met een rubriek van 4/5e pagina groot. WereldRegio heeft een bereik van 16.500 lezers per uitgave en wordt wekelijks op vrijdag verspreid via ruim 80 afgiftepunten op Schouwen-Duiveland.

Algemene pers

25 verstuurd persberichten naar onze landelijke perslijst

8 gegeven radio en artikel-interviews

Sterna tijdschrift

In 2025 stond NME SD in het tijdschrift 'Sterna' van de Natuur- en Vogelwacht Schouwen-Duiveland. De Sterna is een tijdschrift dat zich richt op natuur en landschap in met name de noordelijke delta van Nederland, waaronder Schouwen-Duiveland en Goeree-Overflakkee. Het bereik van het tijdschrift is vooral lokaal en regionaal gericht, met aandacht voor specifieke natuurgebieden en waarnemingen in Zeeland en omgeving.

FINANCIËLE ONTWIKKELING

Financiële terugblik 2025

2025 was voor NME Schouwen-Duiveland een jaar van groei, ontwikkeling en maatschappelijke impact, maar ook een jaar waarin zichtbaar werd dat onze organisatie zich op een belangrijk kantelpunt bevindt. De afgelopen jaren is NME Schouwen-Duiveland sterk gegroeid. Het aantal projecten, samenwerkingen, activiteiten en medewerkers nam toe en daarmee ook de organisatorische complexiteit. Tegelijkertijd bleef een groot deel van onze financiering afhankelijk van tijdelijke projecten, subsidies en incidentele opdrachten.

Ondanks een omzetgroei van ruim € 581.000 in 2024 naar ruim € 767.000 in 2025, hebben wij het jaar afgesloten met een negatief resultaat van € 57.645. Dit tekort is niet het gevolg van afnemende activiteiten, maar laat zien dat de groei van de organisatie sneller is verlopen dan de financiële en organisatorische basis waarop zij oorspronkelijk was ingericht.

Het afgelopen jaar werd ook duidelijk hoe kwetsbaar een organisatie kan zijn die voor een groot deel afhankelijk is van projectsubsidies en incidentele opdrachten. In de loop van 2025 bleek dat verschillende verwachte projecten later startten, in beperktere omvang werden uitgevoerd of uiteindelijk niet doorgingen. Hierdoor ontstond minder omzet en dekking dan vooraf was begroot, terwijl een groot deel van de personele en organisatorische kosten doorliep.

In 2025 kreeg de organisatie gedurende het jaar te maken met stijgende kosten. Zo namen de personeelskosten toe als gevolg van CAO-verhogingen en stegen de huisvestingskosten. Ook kwamen de kosten van het uitleenpunt voor de leskisten en materialen volledig voor rekening van NME Schouwen-Duiveland, waar deze voorziening voorheen kosteloos gehuisvest was bij de Stadsboerderij. Deze ontwikkelingen droegen bij aan hogere vaste lasten, terwijl deze niet altijd volledig konden worden opgevangen binnen lopende projecten en subsidieafspraken.

Daarnaast werd tijdens de uitvoering van grotere projecten zichtbaar dat beschikbare subsidieregelingen niet altijd aansluiten bij de werkelijke inzet die nodig is voor kwalitatieve uitvoering, begeleiding, coördinatie en verantwoording. Zo heeft het omvangrijke LEADER-project rondom de vergroening van basisscholen en kinderopvanglocaties op Schouwen-Duiveland veel maatschappelijke impact opgeleverd, maar bleek gedurende de uitvoering dat de beschikbare vergoedingen onvoldoende aansloten bij de huidige kostenstructuur van onze organisatie.

Dit jaar maakte ook nog maar eens duidelijk dat de verbindende rol die NME Schouwen-Duiveland binnen het eiland vervult slechts beperkt wordt gefinancierd. Een belangrijk deel van onze werkzaamheden bestaat uit het leggen van verbindingen tussen organisaties, inwoners, onderwijs, ondernemers en overheid, het ontwikkelen van nieuwe projecten, het aanjagen van initiatieven en het onderhouden van samenwerkingsverbanden. Deze werkzaamheden zijn essentieel voor het realiseren van maatschappelijke impact, maar worden veelal niet vergoed vanuit bestaande subsidieregelingen of projectbudgetten. Hierdoor is een substantieel deel van de uren die wij besteden aan onze maatschappelijke opdracht niet kostendekkend, wat mede heeft bijgedragen aan het negatieve financiële resultaat over 2025.

De ervaringen van 2025 hebben geleid tot belangrijke inzichten. Duidelijk is geworden dat de huidige projectmatige financiering onvoldoende meebeweegt met de groei van de organisatie en bredere maatschappelijke rol die NME SD inmiddels vervuld. Om die reden wordt er in de komende jaren nog scherper gekeken dan in 2025 al het geval was naar kostendekkendheid, projectbegrotingen, uurtarieven, financiële monitoring en projectbewaking.

Tegelijkertijd zijn we met de gemeente Schouwen-Duiveland in overleg over een financieringsstructuur die beter aansluit bij de rol en maatschappelijke waarde van NME Schouwen-Duiveland. We hebben er vertrouwen in dat deze gesprekken, samen met de ingezette verbetermaatregelen, bijdragen aan een gezonde financiële basis voor de komende jaren. Daarbij zien wij kansen om niet alleen de uitvoering van projecten, maar ook de belangrijke verbindende en aanjagende rol van onze organisatie structureel te verankeren. Juist deze rol vormt steeds vaker de basis voor nieuwe initiatieven, samenwerkingen en maatschappelijke impact op Schouwen-Duiveland.

Resultaat

Hieronder ziet u een overzicht afkomstig vanuit de financiële jaarrekening van NME SD waarin het resultaat wordt getoond. Mocht u interesse hebben in onze gehele financiële jaarrekening, dan kunt u contact met ons opnemen (info@nmesd.nl).

3 RESULTAAT

3.1 Vergelijkend overzicht

Het resultaat over 2025 bedraagt negatief € 57.645 tegenover negatief € 1.708 over 2024. De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	2025		2024		Vershil
	€	%	€	%	€
Netto-omzet	767.050	100,0	581.142	100,0	185.908
Kostprijs van de omzet	345.552	45,0	173.349	29,8	172.203
Bruto-omzetresultaat	421.498	55,0	407.793	70,2	13.705
Kosten					
Personeelskosten	451.926	58,9	384.679	66,2	67.247
Huisvestingskosten	11.818	1,5	7.332	1,3	4.486
Exploitatiekosten	290	-	879	0,2	-589
Kantoorkosten	9.486	1,2	9.613	1,7	-127
Verkoopkosten	-9.931	-1,1	3.704	0,5	-13.635
Algemene kosten	16.952	2,2	3.973	0,7	12.979
	480.541	62,7	410.180	70,6	70.361
Bedrijfsresultaat	-59.043	-7,7	-2.387	-0,4	-56.656
Financiële baten en lasten	1.398	0,2	679	0,1	719
	-	-	-	-	-
Resultaat	-57.645	-7,5	-1.708	-0,3	-55.937

